

WOJEWODA ŁÓDZKI

SO-II.431.9.2024

Łódź, 10 stycznia 2025 r.

**Pan
Juliusz Wiernicki
Prezydent Miasta
Piotrkowa Trybunalskiego**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) w związku z art. 5 ust. 2 oraz art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 736), zespół kontrolerów w składzie:

Iwona Kozłowska – kierownik w oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów,

Magdalena Roczek-Cieślakowska – główny specjalista w oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera,

Marta Józwiak – starszy inspektor wojewódzki w oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera,

Aleksandra Błaszczyk - młodszy specjalista w oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera,

przeprowadził kontrolę prawidłowości realizacji zadań z zakresu ewidencji ludności przez Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego – Pan Juliusz Wiernicki, a w okresie objętym niniejszą kontrolą

kierownikiem jednostki kontrolowanej był Prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego – Pan Krzysztof Chojniak.

Czynności kontrolne zostały rozpoczęte w dniu 24 czerwca 2024 r. i zakończone w dniu 23 sierpnia 2024 r. Kontrola była przeprowadzona w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz zdalnie. Kontrola objęła swym zakresem przestrzeganie przepisów prawa w zakresie ewidencji ludności zawartych w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Podczas kontroli sprawdzono prawidłowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych i prawidłowość udostępniania danych osobowych z zakresu ewidencji ludności.

Mając na uwadze dokonane podczas kontroli ustalenia stwierdzono, iż zadania objęte kontrolą w zakresie prowadzonych postępowań meldunkowych w zdecydowanej większości były realizowane niezgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. 2022 r. poz. 1191) oraz ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023, poz. 775), obowiązującymi w okresie poddanym kontroli. Na 20 skontrolowanych postępowań w sprawach meldunkowych we wszystkich doszło do naruszenia procedury administracyjnej, choć należy podkreślić, iż nie w każdym badanym aspekcie. W przypadku natomiast udostępniania danych, stwierdzono iż zadania objęte kontrolą w zakresie udostępniania danych w zdecydowanej większości były realizowane zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. 2022 r. poz. 1191).

W zakresie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych, w 2023 r. przeprowadzono 97 postępowań zakończonych decyzją administracyjną. We wszystkich kontrolowanych sprawach decyzja została wydana przez osobę upoważnioną do działania w imieniu Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Sprawdzono dokumentację dotyczącą 20 spraw. Skontrolowano postępowania pod kątem spełnienia wymogów proceduralnych, uregulowanych w przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

Sprawdzono między innymi dokonywanie przez organ meldunkowy oceny formalnej wniosku i legitymacji procesowej wnioskodawcy do wszczęcia postępowania, prawidłowość ustalenia stron, prawidłowość przeprowadzenia postępowania dowodowego, wywiązanie się z obowiązku zapewnienia stronom czynnego udziału w prowadzonym postępowaniu,

terminowość załatwiania prowadzonych spraw, prawidłowość sporządzania decyzji oraz doręczania pism i decyzji stronom postępowania.

W większości kontrolowanych spraw, jednostka kontrolowana prawidłowo dokonywała oceny formalnej wniosków inicjujących postępowania administracyjne i poprawnie ustaliła strony procesowe. Jednakże w sprawie DEL.5343.1.12.2023 organ pominął rozbieżność co do zakresu żądania wynikającego ze złożonego na formularzu wniosku o wymeldowanie, w którego treści wskazano, iż osoba, której ma dotyczyć wymeldowanie w lokalu nigdy nie mieszkała. W sytuacji, gdy czynność materialno-techniczna zameldowania została dokonana pomimo niespełnienia przez osobę zameldowaną przesłanki zamieszkiwania pod danym adresem (w czasie dokonania zgłoszenia meldunkowego ani też w okresie późniejszym), zameldowanie to jako wadliwe od samego początku, winno zostać wyeliminowane z obrotu prawnego w trybie uchylenia czynności materialno-technicznej (art. 31 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności - *jeżeli dane zgłoszone do zameldowania lub wymeldowania budzą wątpliwości o zameldowaniu lub wymeldowaniu rozstrzyga organ gminy w drodze decyzji administracyjnej*). W kontrolowanej sprawie organ na podstawie złożonego wniosku winien był na podstawie art. 64 § 2 Kpa wezwać stronę do jednoznacznego wskazania żądania objętego wnioskiem. W razie wskazania, iż wolą wnioskodawcy jest wszczęcie postępowania o wymeldowanie, jeśli w toku postępowania okaże się, iż rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji dotyczącej wymeldowania jest uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego (ustalenia prawidłowości czynności materialno-technicznej zameldowania), organ zgodnie z art. 97 § 1 pkt 4 Kpa winien zawiesić prowadzone postępowanie meldunkowe, do czasu ustalenia czy przedmiotowa czynność materialno-techniczna zameldowania dotknięta jest wadą, co mogłoby w konsekwencji doprowadzić do jej uchylenia. Powyższe stanowi naruszenie art. 31 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności.

W sprawie DEL.5343.1.18.2023 w ocenie kontrolerów organ prowadzący postępowanie nie ustalił wszystkich stron postępowania. Załączona do wniosku niewiarygodna kopia aktu notarialnego wskazuje, iż poza ustalonymi stronami istnieje jeszcze jeden współwłaściciel spornej nieruchomości (dla rozstrzygnięcia w tym zakresie niewystarczająca będzie informacja z rejestru gruntów *mająca charakter roboczy, sporządzona na wyłączny użytek osoby, która ją wygenerowała*), interes prawny w prowadzonym postępowaniu posiada także najemca lokalu. Powyższa kwestia nie powinna być zostać przez organ prowadzący postępowanie meldunkowe pominięta.

W sprawie o nr DEL.5343.1.7.2023 wszczęto postępowanie administracyjne z urzędu na podstawie przekazanego przez sąd zawiadomienia o prawomocnym skazaniu na karę pozbawienia wolności i zakazie przebywania w zajmowanym mieszkaniu. Organ meldunkowy błędnie ustalił strony postępowania tj. w momencie wszczęcia postępowania potraktował matkę skazanego za stronę tego postępowania, pomimo że z akt nie wynikała taka podstawa. Jak bowiem wynika z akt sprawy, matka skazanego dopiero po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania i wezwania do złożenia wyjaśnień przedłożyła dokumenty niejako potwierdzające, że posiada ona tytuł prawny do spornej nieruchomości (przyjęto nieuwierzytelnioną kserokopię przydziału lokalu mieszkalnego).

W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z art. 28 Kpa – stroną postępowania administracyjnego jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. W sprawach z zakresu ewidencji ludności obowiązkiem organu meldunkowego jest ustalenie, czy wnioskodawca posiada tytuł prawny do lokalu. W świetle art. 28 ust. 2b ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do lokalu może być w szczególności umowa cywilnoprawna, odpis z księgi wieczystej albo wyciąg z działów I i II księgi wieczystej, decyzja administracyjna lub orzeczenie sądu.

Następnie w większości kontrolowanych spraw, organ gminy ustalił posiadanie przez wnioskodawcę przymiotu strony postępowania, jedynie na podstawie kopii dokumentów potwierdzających tytuł prawny do lokalu, z którego miało nastąpić wymeldowanie. (DEL.5343.1.2.2023, DEL.5343.1.4.2023, DEL.5343.1.7.2023, DEL.5343.1.9.2023, DEL.5343.1.14.2023, DEL.5343.1.17.2023, DEL.5343.1.18.2023, DEL.5343.1.95.2023, DEL.5343.1.96.2023, DEL.5343.1.98.2023, DEL.5343.1.99.2023, DEL.5343.1.100.2023, DEL.5343.1.108.2023, DEL.5343.1.109.2023, DEL.5343.1.110.2023).

Zamiast oryginału dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu, strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub doradcą podatkowym (art. 76a § 2 Kpa). Jeżeli odpis dokumentu został sporządzony w formie dokumentu elektronicznego, poświadczenie jego zgodności z oryginałem, dokonuje się przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu zaufanego albo podpisu osobistego (§ 2a). Upoważniony pracownik organu prowadzącego postępowanie, któremu został okazany oryginał dokumentu wraz

z odpisem, na żądanie strony, poświadcza zgodność odpisu dokumentu z oryginałem. Poświadczenie za zgodność z oryginałem obejmuje: podpis pracownika, datę i oznaczenie miejsca sporządzenia poświadczenia, a na żądanie strony, również godzinę sporządzenia poświadczenia. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia), należy stwierdzić to w poświadczeniu (art. 76a § 2b Kpa).

Jeśli zatem przy składaniu wniosku o wymeldowanie wnioskodawca okazał jedynie kopię dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu – to należało wezwać wnioskodawcę na podstawie art. 50 § 1 Kpa. w związku z art. 61a tej ustawy, pod rygorem odmowy wszczęcia postępowania – do przedłożenia oryginału lub urzędowo poświadczonej kopii aktu notarialnego lub innego dokumentu potwierdzającego prawo do lokalu, a następnie włączyć ten dokument do akt sprawy. Jeśli zaś postępowanie już zostało wszczęte to należało wezwać wnioskodawcę na podstawie art. 50 § 1 Kpa w związku z art. 105 § 1 tej ustawy, pod rygorem umorzenia postępowania – do przedłożenia oryginału lub urzędowo poświadczonej kopii dokumentu potwierdzającego prawo do lokalu, po czym uzupełnić akta postępowania o ten dokument. Przepisy Kpa nie dają podstaw do samodzielnego uwierzytelniania przez stronę złożonych do akt sprawy dokumentów, za wyjątkiem sytuacji wskazanej w powołanym art. 76a § 2 Kpa, który przewiduje, że kopia dokumentu może zostać poświadczona za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub doradcą podatkowym.

Ustalenie przymiotu strony postępowania w sprawie meldunkowej jedynie na podstawie kopii dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu, stanowi naruszenie art. 28 Kpa i art. 28 ustawy o ewidencji ludności i dotyczy wszystkich w/w spraw.

W sprawie nr DEL.5343.1.4.2023 do wniosku o wymeldowanie z miejsca pobytu stałego dołączono potwierdzoną za zgodność z oryginałem kserokopię protokołu z czynności eksmisji, natomiast nie wiadomo kto dokonał potwierdzenia tego dokumentu. W ocenie zespołu kontrolującego w/w dokument ma zdecydowany wpływ na ustalenie stanu faktycznego. Powyższe spowodowało naruszenie art. 7 i art. 77 Kpa.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż brak załączonego do wniosku o wszczęcie postępowania administracyjnego dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu nie jest brakiem formalnym w rozumieniu art. 64 § 2 Kpa (dot. sprawy nr DEL.5343.1.12.2023 i DEL.5343.1.98.2023). W tej sytuacji należało wezwać stronę do przedłożenia stosownego dokumentu pod rygorem odmowy wszczęcia postępowania w sprawie. Trzeba mieć bowiem na uwadze przepis art. 61a § 1 Kpa, który stanowi, że jeżeli żądanie zostało wniesione przez

osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

Skutkiem stwierdzonych powyżej nieprawidłowości było naruszenie art. 28, 61a § 1 i art. 64 § 2 Kpa oraz art. 28 ustawy o ewidencji ludności.

Zgodnie z przepisem art. 61 § 4 Kpa o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie. W sprawach nr DEL.5343.1.107.2023, DEL.5343.1.109.2023 organ meldunkowy co prawda prawidłowo oznaczał strony postępowania, jednak zawiadomienia o wszczęciu zostały odebrane nie przez osoby będące stronami postępowania tylko przez inne osoby. Z akt ww. spraw nie wynika, by były to osoby upoważnione przez strony do odbioru korespondencji w ich imieniu. Organ meldunkowy, nie wyjaśnił czy osoby te zostały do odbioru tej korespondencji upoważnione i czy korespondencja faktycznie została przekazana adresatowi. W niniejszych sprawach strony postępowania nie odbierały żadnej późniejszej korespondencji. Natomiast w sprawie DEL.5343.1.110.2023 co prawda prawidłowo dokonano ustalenia stron postępowania, natomiast do jednej z nich zawiadomienie o wszczęciu zostało wysłane na błędny adres, co spowodowało że strona nie została skutecznie powiadomiona o wszczęciu postępowania. Powyższe spowodowało naruszenie art. 61 § 4 Kpa

Przechodząc do dalszych ustaleń należy zwrócić uwagę na nieprawidłową praktykę organu pierwszej instancji stosowania, w zawiadomieniach o wszczęciu postępowania, wezwań do stron postępowania, w celu: *złożenia [...]wyjaśnień osobiście lub nadesłaniu ich na piśmie, w terminie 7 dni od doręczenia niniejszego zawiadomienia, a następnie sporządzania z tej czynności protokołu z przesłuchania strony postępowania* (sprawy DEL.5343.1.2.2023, DEL.5343.1.5.2023, DEL.5343.1.7.2023, DEL.5343.1.14.2023, DEL.5343.1.16.2023, DEL.5343.1.17.2023, DEL.5343.1.18.2023, DEL.5343.1.95.2023, DEL.5343.1.96.2023 i DEL.5343.1.100.2023, DEL.5343.1.104.2023, DEL.5343.1.107.2023, DEL.5343.1.109.2023). Wskazać należy, że strony mogą składać wyjaśnienia na każdym etapie postępowania. W przypadku składania wyjaśnień przez strony nie obowiązuje przepis art. 79 Kpa, który nakłada na organ obowiązek zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu przez zawiadomienie o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu przynajmniej na siedem dni przed terminem. Zgodnie z przepisami Kpa skoro czynnościom nadaje się formę przesłuchania stron, to stanowią one dowody z przesłuchania stron, wobec

których zastosowanie ma odpowiedni przepis art. 86 Kpa, który stanowi, że jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, organ dla ich wyjaśnienia może przesłuchać stronę. Do przesłuchania stron stosuje się przepisy dotyczące świadków, z wyłączeniem przepisów o środkach przymusu. W przeciwieństwie do *składania wyjaśnień*, przed odebraniem zeznania organ administracji publicznej uprzedza stronę o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania oraz o odpowiedzialności za fałszywe zeznania (art. 83 § 3 Kpa). Podkreślić należy, że przesłuchanie strony ma niejako charakter posiłkowy, w sytuacji braku innych środków dowodowych, bądź służy wyjaśnieniu istotnych faktów, których nie udało się ostatecznie wyjaśnić w postępowaniu dowodowym. Nie powinno być zatem przeprowadzane na początku wszczętego postępowania, lecz na jego końcu. Podsumowując, jeżeli organ wzywa strony celem złożenia wyjaśnień lub strona składa je z własnej inicjatywy, organ nie powinien przedmiotowych wyjaśnień traktować jako przesłuchanie strony i sporządzać z tej czynności protokołu z przesłuchania. Natomiast jeżeli organ wzywa strony na przesłuchanie, winien wskazać konkretny termin przesłuchania i o powyższym fakcie zawiadomić pozostałe strony postępowania. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w przypadku sprawy DEL.5343.1.95.2023, w której organ meldunkowy w ogóle nie zawiadomił stron postępowania o podejmowanych czynnościach dowodowych takich jak przesłuchanie strony (przesłuchanie osoby do wymeldowania bez udziału pozostałych stron postępowania). Niedopełnienie wynikających z Kpa obowiązków stanowi naruszenie art. 9 Kpa, art. 10 Kpa, art. 79 Kpa i art. 86 Kpa i powoduje, że błędnie przeprowadzone czynności nie posiadają mocy prawnej i tracą walor dowodowy. Warto nadmienić, że dyspozycja art. 79 § 2 Kpa stanowi uprawnienie strony, z którego może skorzystać, bądź nie. Sporządzony z przesłuchania strony protokół nie był zgodny z dyspozycją art. 67 Kpa. W pozostałych kontrolowanych sprawach strony nie stawily się na wezwanie, w przeciwnym razie z dużą dozą prawdopodobieństwa także doszłoby do naruszenia wskazanych wyżej przepisów.

W prowadzonych sprawach DEL.5343.1.2.2023, DEL.5343.1.7.2023, DEL.5343.1.9.2023, DEL.5343.1.14.2023, DEL.5343.1.16.2023, DEL.5343.1.17.2023, DEL.5343.1.18.2023, DEL.5343.1.95.2023, DEL.5343.1.96.2023, DEL.5343.1.98.2023, DEL.5343.1.100.2023, DEL.5343.1.104.2023, DEL.5343.1.107.2023 i DEL.5343.1.109.2023 organ meldunkowy nie zawiadamiał skutecznie wszystkich stron postępowania o podejmowanych czynnościach dowodowych takich jak przesłuchanie świadków, czy strony, czym uniemożliwił stronom wypowiedzenie się co do przeprowadzonych dowodów.

W przypadku przesłuchania stron działania organu gminy naruszające przepisy w tym względzie zostały omówione powyżej. W przypadku przesłuchania świadków (sprawy DEL.5343.1.9.2023, DEL.5343.1.14.2023, DEL. 5343.1.18.2023, DEL.5343.1.98.2023) znajdujące się ww. aktach zwroty korespondencji zawiadamiającej strony, w stosunku do których było prowadzone postępowanie wskazują, że nie został zachowany termin wynikający z art. 79 § 1 Kpa, zgodnie z którym: „Strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem”. Mając zatem na względzie art. 44 Kpa, zgodnie z którym doręczenie niepodjętej przesyłki następuje z upływem ostatniego dnia 14-dniowego okresu przechowywania pisma w placówce pocztowej i analizując stemple znajdujące się na zwróconych kopertach należy uznać, iż organ prowadzący postępowanie nie dołożył należytej staranności w ustaleniu daty przeprowadzenia dowodu uwzględniając właśnie możliwość (konieczność) doręczenia „zastępczego”. W powyższym zakresie wskazać należy także na nieprawidłowości związane ze zwróceniem się do organu innej gminy o pomoc prawną (sprawa DEL.5343.1.14.2023). Pomimo, iż w ww. sprawie czynności wykonane zostały nie przez organ prowadzący postępowanie to w stanie faktycznym sprawy uznać należy, iż organ prowadzący postępowanie miał na nie wpływ - w piśmie o pomoc prawną do Urzędu Miasta Zgierza organ prowadzący nie wskazał w jakim charakterze ma zostać przesłuchana wzywana osoba, nie wskazano danych teleadresowych stron postępowania celem ich zawiadomienia, w aktach wyżej wskazanej sprawy brak jest zwrotnych potwierdzeń odbioru (lub ich kopii) korespondencji kierowanej przez organ wykonujący czynności w ramach pomocy prawnej. Z akt nie wynika, aby jednostka kontrolowana wystąpiła do organu wykonującego czynności o ich przekazanie, tym samym nie była w stanie dokonać weryfikacji prawidłowości doręczeń – nie potwierdzono, czy o czynnościach poinformowano wszystkie ze stron oraz czy doręczenie zawiadomień miało miejsce przynajmniej na siedem dni przed terminem przesłuchania świadka. Nieprawidłowości w informowaniu wszystkich ze stron wynikają ponadto już z treści rozdzielnika pism, otrzymywanego do wiadomości przez organ prowadzący. Ponadto organ, dysponując wiedzą o terminie przesłuchania świadka w ramach pomocy prawnej, winien niezwłocznie podjąć odpowiednie czynności w sytuacji, gdy przed wyznaczonym terminem wydał decyzję o umorzeniu postępowania w części dotyczącej jednej z dwóch osób, których wymeldowania dotyczyło postępowanie. Powyższe uchybienia pozostają częściowo aktualne w stosunku do zwrócenia się o pomoc prawną do Urzędu Miasta Łodzi, przesłuchanie nie doszło jednak do skutku. Ponadto, w postępowaniu nr

DEL.5343.1.18.2023, w którym stroną nie był najemca spornej nieruchomości – o zamiarze przeprowadzenia oględzin organ winien poza stronami poinformować również jego. Powyższe stanowi naruszenie art. 85 § 2 Kpa (jeżeli przedmiot oględzin znajduje się u osób trzecich, osoby te są obowiązane na wezwanie organu do okazania przedmiotu oględzin).

Powyżej wskazane okoliczności skutkowały naruszeniem art. 79 Kpa, który nakłada na organ obowiązek zapewnienia czynnego udziału w postępowaniu przez zawiadomienie stron o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu przynajmniej na siedem dni przed terminem. W konsekwencji uchybiono również obowiązkowi zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu wynikającemu z art. 81 Kpa, który stanowi, że okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów. Obowiązek przestrzegania zasady czynnego udziału spoczywa na organie administracyjnym, organ jest zobowiązany do podjęcia działań, mających na celu zapewnienie stronom prawo czynnego uczestnictwa w postępowaniu. Odstąpienie od tej zasady możliwe jest tylko wówczas, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzi lub z powodu grożącej niepowetowanej straty materialnej.

W przypadku sprawy DEL.5343.1.2.2023 przesłuchanie świadków odbyło się bez udziału jednej ze stron. W aktach sprawy znajduje się zwrot nieodebranej korespondencji zawiadamiającej jedną ze stron o przeprowadzeniu dowodu z przesłuchania świadka, z adnotacją: „adresat się wyprowadził”. Z uwagi na brak adnotacji o dacie pierwszego awizo, nie można dokonać oceny czy zachowany został termin wynikający z art. 79 Kpa. Tym samym nie można uznać, że termin został zachowany, co narusza ww. przepis.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż protokoły z przesłuchania stron, czy świadków, a także oględzin lokalu, zostały sporządzone z naruszeniem art. 68 § 1 Kpa. (dotyczy spraw DEL.5343.1.2.2023, DEL.5343.1.5.2023, DEL.5343.1.7.2023, DEL.5343.1.9.2023, DEL.5343.1.14.2024, DEL.5343.1.16.2024, DEL.5343.1.17.2024, DEL.5343.1.18.2024, DEL.5343.1.95.2023, DEL.5343.1.96.2023, DEL.5343.1.98.2023, DEL.5343.100.2023, DEL.5343.1.104.2023, DEL.5343.1.107.2023, DEL.5343.1.109.2023). W tym miejscu należy przypomnieć, że zgodnie z art. 67 Kpa organ administracji publicznej sporządza zwięzły protokół z każdej czynności postępowania, mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że czynność została w inny sposób utrwalona na piśmie. Protokół sporządza się w szczególności z przyjęcia wniesionego ustnie podania, przesłuchania strony, świadka i biegłego, oględzin i ekspertyz dokonywanych przy udziale przedstawiciela organu

administracji publicznej, rozprawy oraz ustnego ogłoszenia decyzji czy postanowienia. Wymogi formalne protokołu określa art. 68 i n. Kpa: „*Protokół sporządza się tak, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby*” (art. 68 § 1). „*Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności urzędowej, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy omówić w protokole*” (§ 2). „*Protokół przesłuchania powinien być odczytany i przedstawiony do podpisu osobie zeznającej niezwłocznie po złożeniu zeznania*” (art. 69 § 1 Kpa).

Tymczasem z protokołów sporządzonych w powyższych sprawach nie wynika o której godzinie czynność się odbyła, czy strony były obecne przy przeprowadzaniu danej czynności dowodowej oraz czy zostały prawidłowo powiadomione. W przypadku uczestniczenia stron, powinny one po odczytaniu protokołu złożyć pod nim swoje podpisy, natomiast odmowę lub brak podpisu należy omówić w protokole (art. 68 § 2 Kpa).

Przykładowo, w sprawie DEL.5343.1.18.2023 na uprzednie wezwanie organu celem złożenia wyjaśnień (w tym samym dniu i o tej samej godzinie) stawily się wszystkie ustalone w sprawie strony, następnie ze sporządzonych dwóch odrębnych protokołów *przesłuchania strony* (bez wskazania godziny) nie wynika już jednak czy strony wzajemnie uczestniczyły w przesłuchaniach, czy miały zapewnioną taką możliwość lub czy w ogóle stawily się na tą samą godzinę. Brak podpisów sugeruje co prawda, iż strony w swoich przesłuchaniach wzajemnie nie uczestniczyły, bez wątpienia jednak w tej samej dacie na wezwanie organu się stawily. Z akt sprawy i protokołów sporządzonych w takiej formie wynika zatem, iż stronom nie została zagwarantowana możliwość wzięcia udziału w przeprowadzeniu dowodu z przesłuchania strony, w sytuacji fizycznego stawienia się w miejscu i czasie jego przeprowadzenia. Powyższe po raz kolejny jest wynikiem mylnego posługiwania się przez podmiot kontrolowany instytucją składania wyjaśnień oraz przesłuchania stron.

W przypadku protokołu z oględzin lokalu w sprawie DEL.5343.1.2.2023 i DEL.5343.1.95.2023 w formularzu protokołu zabrakło informacji o tym kto był obecny w dniu przeprowadzenia dowodu z oględzin lokalu, czy strony postępowania stawily się czy też nie w dniu przeprowadzenia czynności. Zespół kontrolujący w tej sprawie ma także wątpliwości w kwestii zawiadomienia stron postępowania o planowanych oględzinach spornego lokalu przez organ meldunkowy. W piśmie z dnia 3 października 2023 r., w którym to organ meldunkowy zawiadomił strony postępowania o przeprowadzeniu dowodów

z przesłuchania świadków, nie wynika aby zawiadomił strony postępowania o planowanym przeprowadzeniu dowodu z oględzin lokalu. Brak podpisów na protokole oględzin wszystkich stron postępowania sugeruje, iż nie brały one udziału w przeprowadzeniu dowodu (protokół podpisały dwie strony postępowania z trzech), a ze sporządzonego w taki sposób protokołu nie można tego jednoznacznie stwierdzić. Można jedynie stwierdzić jednoznacznie, że w dniu przeprowadzenia oględzin na miejscu oględzin zastano trzy osoby, z których dwie z nich są stronami tego postępowania. W sprawie DEL.5343.1.18.2023 organ zawarł dopisek, iż właściciele przedmiotowej nieruchomości nie stawili się na oględziny, znajduje się on jednak pod protokołem (po jego zakończeniu i przeczytaniu), oraz pomija trzecią ze stron postępowania.

W sprawie DEL.5343.1.5.2023 zespół kontrolujący zauważył, że przesłuchanie świadka odbyło się w innym dniu, czyli niezgodnie z datą wskazaną w wezwaniu oraz w zawiadomieniu stron o przeprowadzeniu tej czynności (pismo z dnia 27 stycznia 2023 r.). W aktach sprawy brak jest także wyjaśnienia, co było przyczyną zmiany daty przesłuchania świadka (z akt sprawy to nie wynika), nie zawiadomiono stron postępowania o zmianie daty przesłuchania świadka. Tym samym skutkowało to powstaniem nieprawidłowości, której konsekwencją jest naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie: art. 10, art. 79 Kpa.

Z uwagi na omówione wyżej naruszenia procedury administracyjnej, jeżeli w sprawach DEL.5343.1.2.2023, DEL.5343.1.5.2023, DEL.5343.1.95.2023, DEL.5343.1.104.2023, DEL.5343.1.107.2023 odrzucimy zeznania świadków i stron, jak również dowód z przeprowadzonych oględzin lokalu, to materiał dowodowy pozostanie szczątkowy, niewystarczający do ustalenia stanu faktycznego, a tym samym wydania merytorycznego rozstrzygnięcia. Konsekwencją powyższego jest naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie art. 7 i art. 77 oraz przepisów ustawy o ewidencji ludności w zakresie art. 31.

Następnie w sprawach DEL.5343.1.9.2023, DEL.5343.1.96.2023 i DEL.5343.1.98.2023 doszło do naruszenia procedury administracyjnej w zakresie braku zastosowania art. 34 § 1 Kpa, zgodnie z którym organ administracji publicznej winien wystąpić do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych, o ile przedstawiciel nie został już wyznaczony. Tymczasem pomimo braku skutecznego doręczenia korespondencji w całym toku postępowania do stron, wobec których toczyło się postępowanie o wymeldowanie nie można

uznać, iż zostały one zawiadomione o toczącym się postępowaniu (jedynie w przypadku sprawy nr DEL.5343.1.98.2023 jedna ze stron o prowadzonym postępowaniu została poinformowana podczas kontroli meldunkowej). W tym kontekście doszło także do naruszenia art. 10 Kpa, gdyż organ prowadzący postępowanie nie zapewnił stronom czynnego w nim udziału. To z kolei implikuje stwierdzenie, że bez własnej winy strony nie brały udziału w postępowaniu i może stanowić podstawę do jego wznowienia (art. 145 § 1 pkt 4 Kpa) o ile z takim żądaniem by wystąpiły (art. 147 Kpa), przy pozytywnym zweryfikowaniu pozostałych wymogów formalnych. Bez znaczenia w tym kontekście pozostaje fakt wydania decyzji o umorzeniu postępowania.

W sprawach nr DEL.5343.1.9.2023, DEL.5343.1.107.2023 i DEL.5343.1.109.2023 organ meldunkowy nie podjął należytych czynności w celu zapewnienia udziału w postępowaniu jego stronom. W sprawie nr DEL.5343.1.9.2023 korespondencja kierowana do jednej ze stron, nie była w ogóle odbierana, w konsekwencji strona nie brała udziału w postępowaniu dowodowym, a organ meldunkowy nie wystąpił z wnioskiem o ustanowienie przedstawiciela dla osoby nieobecnej. Jak wynika z akt sprawy nr DEL.5343.1.107.2023 korespondencja kierowana do strony w stosunku do której toczyło się postępowanie o wymeldowanie było każdorazowo odbierana przez pracowników Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, w którym przebywała strona postępowania. Z akt sprawy nie wynika, by strona upoważniła konkretną osobę do odbioru korespondencji. Z kolei w sprawie nr DEL.5343.1.109.2023 jeden z wnioskodawców odbierał korespondencję za drugiego wnioskodawcę, przy czym z akt nie wynika, by był on do tego przez tę osobę upoważniony. Ponadto w sprawie nr DEL.5343.1.109.2023 osoba objęta wnioskiem o wymeldowanie nie odebrała osobiście żadnego pisma organu meldunkowego, każdorazowo korespondencję odbierał dorosły domownik. W opisanych przypadkach działanie organu prowadzącego postępowanie skutkowało powstaniem nieprawidłowości, której konsekwencją jest naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie: art. 10, art. 34, art. 42 – 44, art. 61 § 4 Kpa.

We wszystkich wydanych przez organ meldunkowy decyzjach, rozstrzygnięcia zawierały elementy określone w art. 107 Kpa. Zaznaczyć także należy, iż w Systemie Rejestrów Państwowych prawidłowo była odnotowywana data wykonania decyzji administracyjnych.

Następnie w sprawach DEL.5343.1.96.2023, DEL.5343.1.100.2023 i DEL.5343.1.110.2023 organ meldunkowy w toku postępowania nie pozyskał dokumentu

potwierdzającego wypowiedzenie umowy najmu lokalu, z którego miało nastąpić wymeldowanie w trybie administracyjnym, a oparł się jedynie na informacji uzyskanej z Towarzystwa Budownictwa Społecznego sp. z o.o. W przedmiotowym postępowaniu została wydana decyzja o umorzeniu z uwagi na brak legitymacji procesowej podmiotu inicjującego wszczęcie postępowania. W sprawach DEL.5343.1.4.2023, DEL.5343.1.5.2023, DEL.5343.1.104.2023 i DEL.5343.1.107.2023 organ meldunkowy podjął rozstrzygnięcia o wymeldowaniu osób w oparciu o załączone kserokopie dokumentów (protokoły zdawczo-odbiorcze przedmiotowych lokali, protokół dokonania czynności eksmisji). Pozyskanie zatem ww. dokumentów było kluczowe dla prawidłowego ustalenia stanu faktycznego i w konsekwencji wydania rozstrzygnięcia na nim opartego. Zaniechanie podjęcia działań ww. zakresie spowodowało naruszenie art. 77§1 Kpa, który zobowiązuje organ administracji publicznej do wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego.

Nie można pominąć także faktu, iż w sprawach DEL.5343.1.12.2023, DEL.5343.1.96.2023 i DEL.5343.1.98.2023 zastrzeżenia zespołu kontrolującego wzbudziło kierowanie korespondencji do stron postępowania. W sprawie DEL.5343.1.96.2023 stronie, w stosunku do której prowadzone było postępowanie o wymeldowanie, jednostka kontrolowana doręczała korespondencję na sporny adres pomimo informacji wnioskodawcy o opuszczeniu tego adresu w lipcu 2023 r. Zgodnie z art. 42 § 1 Kpa pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy [...]. Tymczasem organ meldunkowy nie podjął żadnych działań w celu ustalenia aktualnego miejsca zamieszkania strony, czy też adresu do korespondencji pomimo iż dysponował chociażby informacją o jej numerze telefonu. Z kolei w postępowaniu o sygnaturze DEL.5343.1.12.2023 organ prowadzący kierował korespondencję (zawiadomienia o przesłuchaniu świadków, zawiadomienie o przedłużeniu terminu, pisma o odwołaniu przeprowadzenia dowodów, decyzję umarzającą postępowanie), na adres (w zakresie imienia i nazwiska) wnioskodawcy, mimo iż w toku postępowania strona ustanowiła pełnomocnika. Powyższe stanowi naruszenie art. 40 § 2 Kpa: *Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi.*

Natomiast w sprawie DEL.5343.1.98.2023 postępowanie o wymeldowanie toczyło się w stosunku do trzech pełnoletnich osób. W stosunku do jednej z nich adres zamieszkiwania został potwierdzony w trakcie kontroli meldunkowej, natomiast w przypadku pozostałych (ojca i syna) organ kierował korespondencję na prawdopodobny adres zamieszkania (w przypadku ojca), jednak korespondencja pod tym adresem w całym toku postępowania nie została podjęta albo na adres, który w żaden sposób nie wynika z akt sprawy i nie wiadomo

w jaki sposób znalazł się w posiadaniu urzędu (w przypadku syna – w tym też wypadku korespondencja nie była podejmowana).

W sprawie nr DEL.5343.1.109.2023 jak wynika z notatki służbowej sporządzonej przez pracownika organu meldunkowego, jeden z wnioskodawców podał adres do korespondencji drugiego wnioskodawcy, chociaż nie wynika, by był do tego upoważniony przez tę osobę. W konsekwencji organ kierował pisma do jednego z wnioskodawców na adres podany przez drugiego wnioskodawcę.

Powyższe działania jednostki kontrolowanej spowodowały naruszenie przepisów działu I, rozdziału 8 Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie doręczeń.

W tym miejscu wskazać należy, że jednostka kontrolowana dość swobodnie podchodzi do zasady pisemności postępowania administracyjnego (art. 14§1a Kpa *„sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej [...]”*). Zgodnie z art. 72 Kpa czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności. O ile nie można kategorycznie wskazać, że takie adnotacje w ogóle nie są czynione, to jednak organ gminy nie ustrzegł się w tym zakresie nieprawidłowości, czym naruszył ww. przepisy. Powyższe dotyczy spraw:

- DEL.5343.1.96.2023 w zakresie braku adnotacji o zmianie nazwiska wnioskodawcy i dacie tej zmiany;
- DEL.5343.1.95.2023 i DEL.5343.1.98.2023 w zakresie adresów, na które była wysyłana korespondencja do stron (jakie było źródło informacji o adresie zamieszkania stron – nie dot. adresu wskazanego przez wnioskodawcę), wezwania świadka (brak adnotacji dotyczy kim wezwana osoba jest dla stron postępowania i jaką ewentualnie może posiadać wiedzę, mającą wpływ na ustalenie stanu faktycznego sprawy) oraz w zakresie wymeldowania się stron, co miało istotne znaczenie dla rodzaju wydanego rozstrzygnięcia. W tym zakresie adnotacja winna zawierać informację o dacie wymeldowania w drodze czynności materialno-technicznej. W sprawach DEL.5343.1.4.2023, DEL.5343.1.9.2023, DEL.5343.1.12.2023, DEL.5343.1.14.2023, DEL.5343.108.2023, DEL.5343.109.2023 zakończonych wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania, data wymeldowania osób których postępowanie dotyczyło wynika z uzasadnienia decyzji – we wcześniejszej dokumentacji brak jest jednak stosownej adnotacji, na podstawie której wydano decyzję o umorzeniu postępowania.

Pożądaną praktyką byłoby także załączanie do akt sprawy kopii druku meldunkowego, potwierdzonej za zgodność z oryginałem;

DEL.5343.1.99.2023 - w zakresie wymeldowania się strony – omówione powyżej;

DEL.5343.1.12.2023 - w zakresie sposobu doboru świadków w sprawie – z akt nie wynika kim są wezwane osoby, jaką wiedzę mogą mieć w sprawie, w jaki sposób pozyskano ich adresy; do przeprowadzenia dowodów jednak nie doszło.

Następnie w sprawie DEL.5343.1.18.2023 organ z niezrozumiałych powodów wezwał wnioskodawcę (*poinformował telefonicznie o konieczności*) złożenia odrębnego wniosku w przypadku wnioskowania o wymeldowanie dwóch osób. Złożony wniosek dotyczący dwóch osób winien być procedowany oddzielnie dla każdej z osób, bez jednak konieczności składania indywidualnych wniosków. Z przekazanych w ramach zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego wyjaśnień wynika, iż dowód uiszczenia opłaty skarbowej w przedmiotowej sprawie znajdował się w aktach drugiej sprawy wszczętej z inicjatywy tożsamego wnioskodawcy. Brak w aktach sprawy DEL.5343.1.18.2023 dowodu uiszczenia opłaty skarbowej należy potraktować jako uchybienie. Należy wskazać iż, akta administracyjne stanowią kompletną i integralną całość, wgląd do nich zarówno przez strony na podstawie art. 73 Kpa jak i organ sprawujący kontrolę winien umożliwić pełne, bezpośrednie zapoznanie się ze sprawą, bez konieczności wspomagania się aktami innych spraw czy inną dokumentacją będącą w posiadaniu organu prowadzącego postępowanie.

Organ gminy w większości postępowań prawidłowo stosował art. 35 i 36 Kpa, gdy zaistniała taka konieczność, jednak w trzech kontrolowanych sprawach, zespół kontrolujący stwierdził uchybienie w powyższym zakresie tj. w sprawie DEL.5343.1.7.2023, DEL.5343.1.14.2023 i DEL.5343.1.17.2023. Wskazać jednak należy, iż zakończenie w sprawie czynności dowodowych nie jest równoznaczne z załatwieniem sprawy w terminie, organ wyznaczając zatem stronom termin w celu wypełnienia dyspozycji określonej w art. 10 Kpa winien tym samym postępowanie przedłużyć, czego nie uczynił, co spowodowało naruszenie przepisów art. 35 i art. 36 Kpa. Zgodnie bowiem z przepisem art. 35 Kpa załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. O każdym zaś przypadku niezałatwienia sprawy w ww. terminie, organ administracji publicznej obowiązany jest, zgodnie z przepisem art. 36 Kpa, zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy.

Na koniec uwagę zespołu kontrolującego zwrócił fakt stosowania przez jednostkę kontrolującą praktyki prowadzenia jednego postępowania administracyjnego w stosunku do kilku pełnoletnich stron (mających być ewentualnie wymeldowanymi). Założenie z góry, iż w stosunku do każdej z nich ustalony zostanie tożsamy stan faktyczny jest zbyt daleko idące. Art. 62 Kpa, z którego wynika, iż w sprawach, w których prawa lub obowiązki stron wynikają z tego samego stanu faktycznego oraz z tej samej podstawy prawnej i w których właściwy jest ten sam organ administracji publicznej, można wszcząć i prowadzić jedno postępowanie dotyczące więcej niż jednej strony, może mieć zastosowanie jedynie wówczas, gdy zostały spełnione warunki w nim opisane. Akta sprawy DEL.5343.1.14.2023, która została zakończona wydaniem dwóch decyzji – o umorzeniu postępowania w stosunku do jednej osoby wskazanej we wniosku oraz o wymeldowaniu drugiej, nie pozwalają uznać, iż prawa lub obowiązki tych osób wynikały z tożsamego stanu faktycznego. Spełnienie przez dwie dorosłe osoby przesłanek uzasadniających ich wymeldowanie winno być rozpatrywane w sposób zindywidualizowany dla każdej z nich (w kontekście okoliczności opuszczenia lokalu, dobrowolności i trwałości opuszczenia, okoliczności przeniesienia centrum życiowego, zamiaru powrotu do zamieszkiwania, partycypacji w kosztach itp.). Prowadzenie jednego postępowania w odniesieniu do dwóch spraw w tym przypadku nie było zatem uzasadnione i jako takie skutkuje naruszeniem art. 62 Kpa.

Uwagę zespołu kontrolującego zwrócił również fakt stosowania przez jednostkę kontrolującą praktyki wysyłania akt sprawy do strony postępowania, która przebywa w areszcie, (sprawa DEL.5343.1.7.2023 i DEL.5343.1.17.2023) celem umożliwienia jej zapoznania się z materiałem dowodowym przed wydaniem decyzji, wypełniając tym samym art. 10 Kpa. Z przepisów Kpa nie wynika obowiązek czy zakaz przekazywania stronie akt np. będącej osadzonej w areszcie, nie wynika również fakt, że w tym celu należy przekazać oryginały akt czy też uwierzytelnione kserokopie tych akt. Natomiast z przepisów Kpa, jasno wynika że strona powinna zostać poinformowana o możliwości ustanowienia w tej sytuacji pełnomocnika zgodnie z art. 33 Kpa, czego organ meldunkowy nie uczynił. Treść pisma przekazującego akta sprawy celem zapoznania strony z materiałem dowodowym w areszcie śledczym, sugeruje że zostały przesłane oryginały akt sprawy co jest niedopuszczalne.

Reasumując, powstałe w kontrolowanych sprawach nieprawidłowości w konsekwencji doprowadziły do naruszenia art. 7, art. 8, art. 9, art. 10, art. 28, art. 35, art. 36, art. 40, art. 61, art. 62, art. 64, art. 67, art. 68, art. 72, art. 77, art. 79, art. 81, art. 85, i art. 86 Kpa, a także przepisów dotyczących doręczania pism (rozdział 8 Kpa) oraz art. 28 i art. 31 ustawy

o ewidencji ludności, zaś przyczyną powstałych nieprawidłowości było niedołożenie należytej staranności w stosowaniu przepisów Kpa oraz przepisów ustawy merytorycznej, a osobą odpowiedzialną jest pełniący w okresie kontrolowanym funkcję zastępcy kierownika pracownik Referatu Ewidencji Ludności.

Reasumując, mając na uwadze powyższe ustalenia działalność organu gminy w zakresie prowadzonych postępowań w sprawach meldunkowych spraw oceniono negatywnie.

W zakresie prowadzonej kontroli weryfikacji poddano dokumentację dotyczącą 40 wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, na podstawie art. 46 ustawy o ewidencji ludności.

Udostępnianie ww. danych we wszystkich kontrolowanych przypadkach odbywało się w oparciu o wnioski zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Cyfryzacji z dnia 14 lipca 2022 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców i rejestru pesel oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1493).

W każdej kontrolowanej sprawie stwierdzono, że osoba udostępniająca dane osobowe posiadała stosowne umocowanie Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego wynikające z upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.

W większości skontrolowanych spraw wnioskodawcy prawidłowo uzasadnili potrzebę uzyskania danych osobowych.

W zdecydowanej większości skontrolowanych przypadków wnioski pochodziły od podmiotów wymienionych w art. 46 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności, którym dane udostępniane są nieodpłatnie.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach pozytywnie rozpatrzono wnioski i udostępniono dane, zgodnie z zakresem żądania.

Jedynie w sprawie DEL.5345.2.178.2023 organ kontrolujący uznał, iż udostępnienie danych na podstawie uzasadnienia potrzeby uzyskania danych zawartego we wniosku wraz z załączoną przez wnioskodawcę dokumentacją nie było uprawnione. Załączona kopia (nieuwierzytelniona za zgodność z oryginałem) dokumentu *Zlecenie – karta pracy* nr 115269654 z dnia 3 marca 2023 r. wskazuje jedynie odczyt bieżący oraz numer plomby na wlocie, z kolei z wydruku PZD z dnia 24 sierpnia 2023 r. wynika, iż w dniu 23 maja 2022 r. zakończono dostawę paliwa gazowego dla odbiorcy będącym osobą, której dotyczy udostępnienie danych, wydruk ten nie zawiera jednak wskazania stanu gazomierza na ten

dzień. Z ww. dokumentów nie wynika zatem, iż w danej sprawie wystąpiła okoliczność nielegalnego poboru paliwa gazowego, na którą powołuje się wnioskodawca w pkt. 6 wniosku. Dodatkowo w sprawie tej kopia pełnomocnictwa dla wnioskodawcy nie została uwierzytelniona w sposób prawidłowy. Na podstawie art. 33 § 3 Kpa pełnomocnik dołącza do akt oryginał lub urzędowo poświadczony odpis pełnomocnictwa. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, a także doradca podatkowy mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego pełnomocnictwa ale tylko dotyczącego swojej osoby, a nie udzielonego innym osobom jak miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Procedowanie wniosku o udostępnienie danych w oparciu o brak właściwie udokumentowanego pełnomocnictwa spowodowało naruszenie art. 33 § 3 Kpa a także art. 64 § 2 Kpa. Niedołączenie bowiem dokumentu pełnomocnictwa do wniosku (a należy uznać, że z taką sytuacją mamy do czynienia), złożonego w imieniu mocodawcy, stanowi brak formalny podania, który zgodnie z przepisem art. 64 § 2 Kpa podlega usunięciu. W takiej sytuacji obowiązkiem organu pozostaje skorzystanie z mechanizmu zapisanego w powołanym przepisie, tj. wezwanie pełnomocnika do usunięcia braku formalnego pisma pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia. Dopiero po uzupełnieniu powyższego braku organ jest władny merytorycznie rozpatrzyć wniosek. Przyczyną powstania nieprawidłowości w rozpatrywanej sprawie z zakresu udostępnienia danych osobowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL była niewłaściwa ocena dokumentów, stanowiących podstawę ubiegania się o udostępnienie danych. Powyższe skutkowało naruszeniami art. 33 § 3, 64 § 2, 76a § 2 Kpa, a także art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności. Osobą odpowiedzialną za wyżej wskazane naruszenia jest pracownik realizujący zadania z zakresu udostępniania danych.

Reasumując, mając na uwadze powyższe ustalenia działalność organu gminy w zakresie udostępniania danych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z dokonanymi ustaleniami zobowiązuje do przestrzegania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy o ewidencji ludności. Zobowiązuje również Pana Prezydenta do zobligowania pracowników wykonujących zadania z zakresu ewidencji ludności, a w szczególności kierownika Referatu Ewidencji Ludności do przestrzegania przepisów ustawy o ewidencji ludności oraz Kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności należy:

- bezwzględnie przestrzegać i stosować przepisy dotyczące uwierzytelniania kopii dokumentów potwierdzających tytuł prawny do lokalu przyjmowanych do spraw celem ustalenia stron postępowania i legitymacji procesowej,

- dostosować szablony protokołów z przesłuchań, oględzin, kontroli meldunkowych zgodnie z art. 67 Kpa i 68 Kpa, (uwzględniając godzinę przeprowadzanej czynności, obecność stron i ich pełnomocników w dokonywanej czynności, odnotowanie prawidłowości powiadomień o przeprowadzeniu dowodu wynikającą z art. 79 Kpa),
- stosować zasadę powiadamiania stron o miejscu i terminie przeprowadzanych dowodów przynajmniej na siedem dni przed, zgodnie z art. 79 Kpa z uwzględnieniem doręczenia zastępczego,
- potwierdzać za zgodność z oryginałem przyjmowane do spraw kopie dokumentów,
- dostosować druki zwrotnych potwierdzeń odbioru tak, aby uwzględniały one zasady doręczeń określone w Kpa, w szczególności art. 44 Kpa - doręczenie zastępcze,
- bezwzględnie przestrzegać i stosować zasady dotyczące doręczeń, wynikające z rozdziału 8 Kodeksu postępowania administracyjnego,
- stosować zasadę wynikającą z art. 10 Kpa tj. wywiązywanie się organu z obowiązku zapewnienia czynnego udziału stronom na każdym etapie prowadzonego postępowania,
- stosować zasadę pisemności i adnotacji urzędowych zgodnie z art. 14 Kpa i art. 72 Kpa (notować wszelkie ustalenia dokonywane w sprawie tj. z rozmów telefonicznych, sprawdzeń w dostępnych organowi rejestrach np. o wymeldowaniu się osób, wobec których prowadzone są postępowania o wymeldowanie do wymeldowania, ustaleniu adresu świadka czy strony),
- bezwzględnie przestrzegać zasady, iż z czynności przyjęcia wyjaśnień składanych przez stronę nie należy sporządzać protokołu z jej przesłuchania.

Jednocześnie proszę o poinformowanie o sposobie wdrożenia wskazanych wyżej zaleceń w ciągu trzydziestu dni od otrzymania niniejszego pisma.

Z up. Wojewody Łódzkiego
Marta Wojtaszewska
Dyrektor Wydziału
Spraw Obywatelskich

/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/